

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ภูมิปัญญาการปลูกลำไยของชาวยอง ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
ผู้เขียน	นางสาววิไลพรรณ ใจเพียร
ปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(อาชีวศึกษา)
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา เกียรติฉัตรรัตน์ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา กำศิริพิมาน กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภูมิปัญญาการปลูกลำไยของชาวยอง และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภูมิปัญญาการปลูกลำไยกับวิถีชีวิตของชาวยอง ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มศึกษา คือ ผู้สูงอายุและเกษตรกรที่ปลูกลำไยบ้านกองงาม ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จำนวน 17 คน โดยเลือกเจาะจง เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ วิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอข้อมูลแบบบรรยายเชิงพรรณนา

จากการศึกษาพบว่าภูมิปัญญาการปลูกลำไยของเกษตรกรชาวยอง ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ใช้ภูมิปัญญาในด้านต่างๆ คือ 1) ด้านการคัดเลือกพันธุ์ ใช้วิธีการเลือกจากต้นลำไยที่สมบูรณ์แข็งแรง ทนทานต่อโรคและแมลงได้ดี และใช้พันธุ์ที่เป็นนิยมของตลาดในปัจจุบัน คือ พันธุ์อีดอ 2) การเตรียมพื้นที่เพาะปลูก เกษตรกรจะขุดดินขึ้นมาทำแปลงทิ้งไว้ให้แห้งก่อน แล้วจึงปลูกลำไย 3) วิธีการปลูกเกษตรกรใช้ปุ๋ยคอกรองก้นหลุมก่อนปลูก และคลุมหน้าดินด้วยฟางแห้ง 4) การดูแลรักษา เกษตรกรให้น้ำในช่วงที่ลำไยยังไม่ให้ผลผลิต ทุก 3-5 วัน ถ้าลำไยที่ให้ผลผลิตแล้วจะให้น้ำในปริมาณที่เพิ่มขึ้น ทุกๆ 10-15 วัน 5) การเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวลำไยบนต้นสูงโดยใช้บันไดที่ทำมาจากไม้ไผ่ เรียกว่า บันไดเดี่ยว วิธีเก็บโดยหักช่อลำไยให้ยาวประมาณ 1 ฟุต

ความสัมพันธ์ของภูมิปัญญาการปลูกลำไยกับวิถีชีวิตของชาวยอง วิเคราะห์ได้ 2 ประเด็น ดังนี้ 1) ความสัมพันธ์ของภูมิปัญญาการปลูกลำไยของชาวยองกับรูปแบบการดำเนินชีวิตจากอดีตสู่ปัจจุบัน ได้แก่ ความสัมพันธ์ในชุมชนด้วยตนเอง เป็นลักษณะของคนในชุมชนที่มีความสัมพันธ์

แบบพึ่งพาอาศัยระหว่างเกษตรกรผู้ปลูกลำไย ญาติพี่น้อง และชาวบ้านในหมู่บ้าน และ
ความสัมพันธ์ในด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชนและบุคคลภายนอก
2) ความสัมพันธ์ของภูมิปัญญาการปลูกลำไยและความเชื่อของชาวยองกับความสำเร็จในการ
ประกอบอาชีพ ได้แก่ ความเชื่อเรื่องฤกษ์วัน ความเชื่อเรื่องการประกอบพิธีกรรมเพื่อลดความ
รุนแรงของภัยธรรมชาติ และความเชื่อเรื่องผี และสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Yong's Wisdom on Longan Planting at Mae Rang Sub-district, Pa Sang District, Lamphun Province

Author Miss Wilaiphan Jaiphien

Degree Master of Education (Vocational Education)

Thesis Advisory Committee

Asst. Prof. Dr.Kanjana Keatmaneerat Chairperson

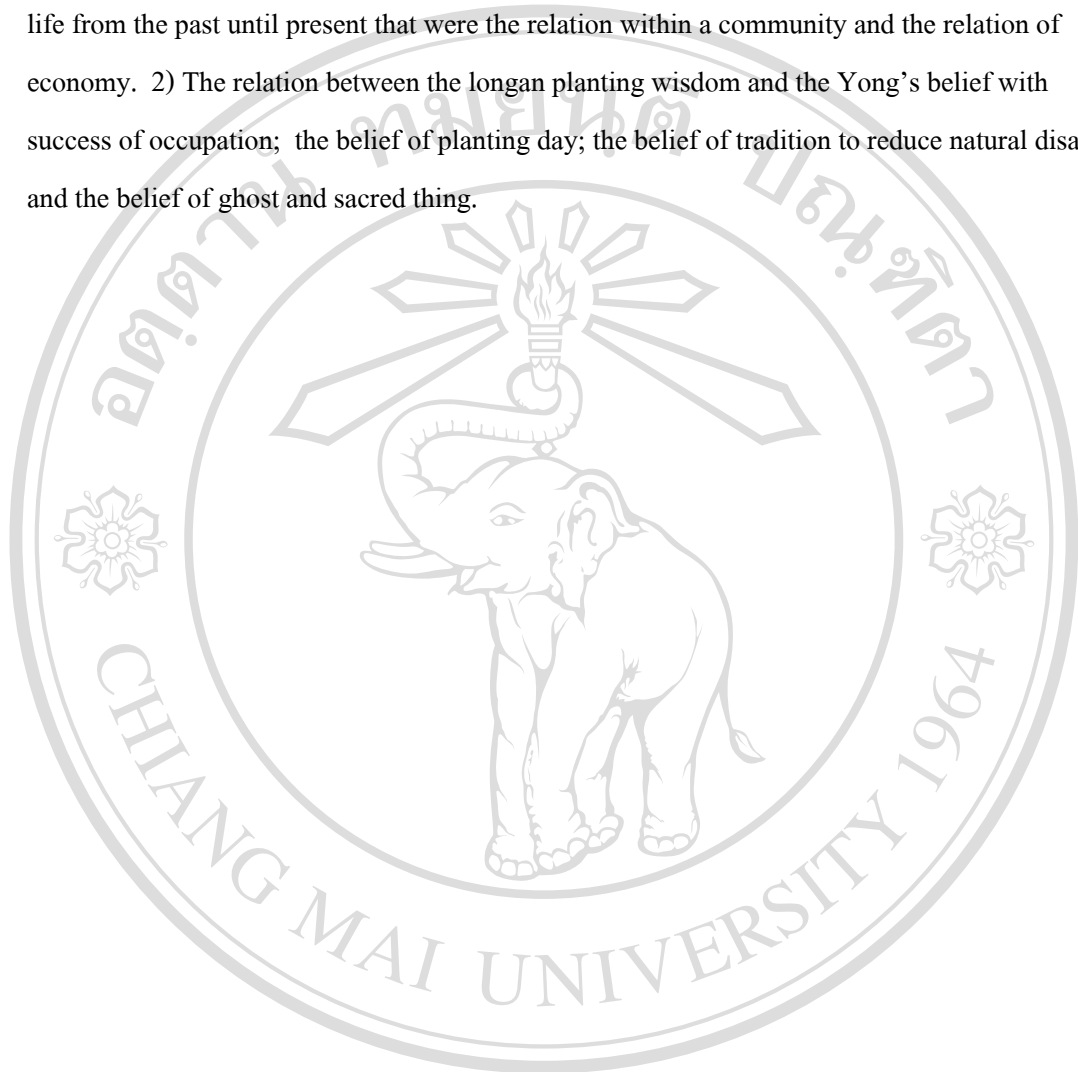
Assoc. Prof. Dr.Kanya Kumsiripiman Member

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the local wisdom of Yong people about longan planting and to analyze the relationship between the local wisdom and Yong people's way of life. The research was conducted in Mae Rang sub district, Pa sang district, Lamphun province; and a qualitative method was utilized. A group used for the study, selected by a purposive sampling, was 17 elders and farmers who planted longan at Baan Gong-ngam, Mae Rang sub district, Pa Sang district, Lamphun province, selected by purposive sampling. The data were collected by interview and then analyzed and presented in narrative form.

The study revealed that the local wisdom in longan planting of Yong farmers in Maerang sub district, Pasang district, Lamphun province had various aspects which were as follows. 1) Breed selection was done by selecting it from good longan trees which were durable against diseases and insects. The famous breed in markets was Edour variety. 2) The farmers made the plot and left it dry before planting the longan. 3) The planting method was done by adding organic fertilizer at the bottom of the soil hole before planting and covering with dry straw; 4) Maintenance: the farmers watered the longan while it did not have the fruit every 3-5 days. When the fruit grew, they watered more every 10-15 days.; 5) Harvesting was done by using bamboo stair called single stair (Bandai diew) and breaking the longan fruit bouquet for about 1 foot long.

The relation between the longan planting wisdom and Yong people's way of life was analyzed in two ways, 1) the relation between Yong's wisdom on longan planting and the way of life from the past until present that were the relation within a community and the relation of economy. 2) The relation between the longan planting wisdom and the Yong's belief with success of occupation; the belief of planting day; the belief of tradition to reduce natural disaster; and the belief of ghost and sacred thing.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved